

Asia: VN/1230/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Perheenyhdistämisen odotusaikaa koskeva ehdotus

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun

edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta. Lausunto pyydetään antamaan

viimeistään 29.6.2026 vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Taideyliopiston lausunto on viety lausuntopalveluun 29.6.2026.

Taideyliopisto kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä. Olemme lausuneet asiasta jo 25.2.2026 sen ollessa ensimmäisellä lausuntokerralla. Helmikuisessa

lausunnossamme esille nostetut huolet ovat edelleen ajankohtaisia. Nyt esitettyihin ehdotuksiin koskien ns. tutkija- ja opiskelijalain muuttamisesta

nostamme seuraavat huomiot.

Perheenyhdistämisen odotusaikaa koskeva ehdotus

Esityksen tavoitteena on estää opiskelijoiden perheenjäsenten oleskeluluvan hakeminen ja maahantulo samaan aikaan perheenkokoajana toimivan opiskelijan

kanssa. Esityksen keskeisenä ehdotuksena on, että opiskelijoiden perheenjäsenelle asetettaisiin vuoden odotusaika oleskelulupahakemuksen jättämiselle.

Taideyliopisto ei kannata esitystä, ja pitää sitä sekä perheellisen opiskelijan hyvinvoinnin että taloudellisen tilanteen näkökulmasta haasteellisena. Mukana

mahdollisesti saapuva perhe helpottaa opiskelijan jaksamista ja edesauttaa opintojen sujuvaa suorittamista. Kahdessa maassa asuminen puolestaan

aiheuttaa tarpeettomia ylimääräisiä kustannuksia, joiden merkitys korostuu nykyisessä tilanteessa, jossa kolmansista maista tulevilta opiskelijoilta vaaditaan

täyskatteisen lukuvuosimaksun maksamista. Tämä tilanne on omiaan vaikeuttamaan opintojen sujuvaa suorittamista, joka nykyisellään ja nykyilainsäädännöllä sujuu esityksessä siteeratun tutkimuksen valossa kansainvälisillä opiskelijoilla erittäin hyvin.

Toisen asteen opiskelijoiden ja erityisesti alaikäisenä saapuvien opiskelijoiden osalta on hyvä, että hallitus pitää tärkeänä hyväksikäytön estämistä.

Ulkomaalaislain ja tutkija- ja opiskelijalain soveltamista koskeva ehdotus

Taideyliopisto kannattaa asiakokonaisuuteen liittyvän lainsäädäntökokonaisuuden selkiyttämistä. Käsittelyaikojen huomattava pidentäminen näyttäytyy kuitenkin kolmansista maista tulevien opiskelijoiden näkökulmasta huomattavana heikennyksenä. Hakemusten käsittelyyn liittyvään ruuhkaan tulisi ensisijaisesti puuttua riittävällä resursoinnilla käsittelyaikojen pidentämisen sijasta.

Kielitaitoedellytystä koskeva ehdotus

Yliopistoissa kielitaitovaatimukset määritellään osana opiskelijavalinnan valintaperusteita. Yliopistojen kielitaitovaatimukset ovat myös kansallisesti

linjassa pitkään yhteisesti tehdyn valintaperustesuositustyön ansiosta. Yliopistojen tulee edelleen saada määritellä kielitaitovaatimuksensa itsenäisesti ja

kansallisesti yhteistyötä tehden.

Esiin nostettu mahdollisuus siitä, että yksittäinen viranomainen voisi rajatarkastuksessa evätä maahantulon yksittäisen opiskelijakohtaamisen

perusteella ei ole kannatettavaa.

Toimeentuloedellytystä koskevaa asetuksenantovaltuutussäännöstä ja sen perusteella säädettävää valtioneuvoston asetusta koskeva ehdotus

Taideyliopisto kannattaa esitystä toimeentuloedellytystä koskevasta asetuksenantovaltuudesta.

Muuta lausuttavaa esityksestä

Tutkija- ja opiskelijalakia ehdotetaan sen 7§ osalta muutettavaksi niin, että opiskelijalta vaaditaan 2) selvitys varoista, jotka on varattu koulutuksen

järjestäjän vaatimia maksuja varten opintojen keston ajaksi. Muotoilu on kohtuuton ja johtaa tilanteeseen, jossa opiskelijalla tulisi olla oleskelulupaa

hakiessaan käytettävissään esimerkiksi koko 5,5-vuotiseen koulutukseen varattu lukuvuosimaksujen määrä. Selvitys turvatusta toimeentulosta tulee jatkossakin olla nykymuotoilun, ei ehdotuksen, mukainen.

Lopuksi toteamme olevamme yliopistona huolissamme kansainvälistymiskehityksen suunnasta. Täyskatteiset lukuvuosimaksut ja maahantuloon liittyvät muuttuvat vaatimukset vaikuttavat vakavasti Taideyliopiston opiskelijakunnan monimuotoisuuteen ja sen lähtökohtaisesti kansainväliseen luonteeseen tavalla, jota voi olla vaikeaa myöhemmin ainakaan nopeasti korjata.

Vaisto-Oinonen Milla
Taideyliopisto - Taideyliopiston Opintopalvelut